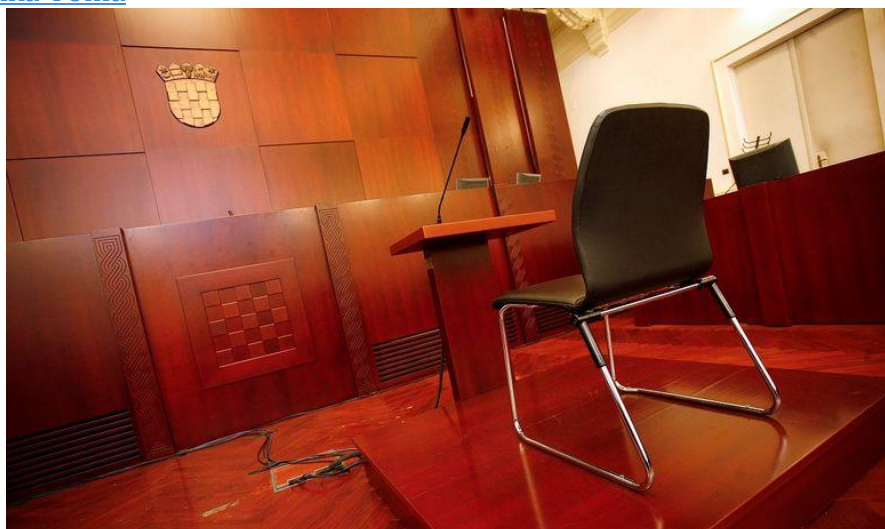

Jutarnji list 8.01.2019.

PROMJENE

DOZNAJEMO: SPREMA SE DRAMATIČNA TRANSFORMACIJA NAŠEG PRAVOSUDNOG SUSTAVA Mijenja se ključni procesni zakon kojim se u Hrvatsku uvodi presedansko pravo

AUTOR: [Ivanka Toma](#)

Ilustracija: Sudnica Županijskog suda na zagrebačkom Zrinjevcu

U pripremi je izmjena Zakona o parničnom postupku (ZPP) u sklopu koje bi se, uz ostale novosti, uvelo i takozvano presedansko pravo. Riječ je o institutu koji bi imao naziv ogledni postupak, a njime bi Vrhovni sud imao priliku unaprijed zauzeti pravno shvaćanje o pojedinom pravnom pitanju koje se javlja u velikom broju sporova što dolaze pred sudove.

Kada bi se takvo pravno pitanje pojavilo, sudovi bi zastali s postupanjem, dok Vrhovni sud u kratkom roku ne bi zauzeo stajalište koje bi potom bilo obavezno za sve sudove. Da je ogledni spor postojao u vrijeme kada su građani podnosili tužbe za franak, već bi u roku od pet, najviše šest mjeseci od podnošenja prve tužbe svi znali kako će na sudovi riješiti njihov predmet.

Ključne promjene

Predsjednik Vrhovnog suda **Đuro Sessa** snažno se zalaže za uvođenje ovog instituta koji je još 2015. planirao uvesti bivši ministar pravosuđa **Orsat Miljenić**, no u mandatu svoje Vlade nije uspio promijeniti ZPP, pa je cijeli koncept ostao na čekanju.

- Ključne su tri promjene u ZPP-u. Jedna je uvođenje oglednog spora. Drugo je drugačije uređivanje revizije, s tim da se trebaju ukinuti one revizije kolje su vezane uz vrstu i vrijednost spora. A treće je da se pravilo koje vrijedi od 1. lipnja 2013. godine da se nakon prvog ročišta više ne mogu iznositi novi dokazi primjenjuje i na predmete započete prije toga datuma, s tim da bi se u tim predmetima uvelo takozvano prijelazno razdoblje, odnosno omogućilo još jedno ročište na kojemu bi se iznijeli svi dokazi - kaže Sessa

. Dodaje kako se proširivanjem obaveze da se odmah iznesu svi dokazi i na predmete koji su počeli prije 1. lipnja 2013. postiže to da odvjetnici više ne mogu odugovlačiti s postupcima, a suce se prisiljava da sude.

Predsjednik Vrhovnog suda kaže kako se u konceptu izmjena ZPP-a u pravilu slaže s ministrom pravosuđa **Draženom Bošnjakovićem**. Jedino pitanje oko kojih su različiti stavovi odnosi se na reviziju.

Objedinjenje

Objašnjavajući što su ogledni sporovi, odnosno presedani koji će zaživjeti s novim zakonom, Sessa kaže da će se oni uglavnom odnositi na radne i potrošačke sporove. Riječ je o slučajevima gdje se podnosi veliki broj tužbi, a sudovi rješavaju de facto isto pravno pitanje. Takvi su predmeti bili u slučaju franak, pojavljuju se kod komunalnih naknada, parkinga i sličnih. Poanta je u tome da bi pravno shvaćanje koje bi zauzeo Vrhovni sud bilo obavezno za sve prvostupanjske sudove.

- Na taj način bila bi zajamčena jedinstvena primjena prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni, što je i ustavna zadaća Vrhovnog suda - kaže glasnogovornik Vrhovnog suda, sudac **Željko Pajalić**.

Sindikalne tužbe

U praksi su česte sindikalne tužbe kojima se tuži poslodavca zbog neisplate božićnica, regresa ili uskrate kojeg drugog materijalnog prava. Gotovo je pravilo da po istoj vrsti tužbe protiv istog poslodavca različiti sudovi donesu dijametralno suprotne odluke.

Tako jedan radnik od poslodavca utuži božićnicu ili regres, a drugi koji radi zajedno s njim, to ne uspije. Presedansko pravo trebalo bi dokinuti takvu praksu.

- U situaciji kada sud prvog stupnja uoči postojanje pravnog pitanja koje se pojavljuje u većem broju istovjetnih postupaka, i koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, traži sjednicu sudskog odjela i ako smatra da je pitanje važno zatražiti od Vrhovnog suda zauzimanje pravnog shvaćanja - kaže sudac Pajalić.

Procedura bi bila, kako je naveo, da tada predsjednik Vrhovnog suda od svih predsjednika prvostupanjskih sudova zatražiti očitovanje o broju takvih postupaka. Nakon što pribavi podatke ostavio bi sjednici odjela Vrhovnog suda da u roku od 30 dana odluči o dopuštenosti prijedloga.

- Ako se prijedlog dopusti, tada se u roku od 90 dana donosi shvaćanje o postavljenom pravnom pitanju. Svi sudovi, kao što je rečeno, vezani su tim shvaćanjem. Na taj način Vrhovni sud u jednom predmetu, unaprijed rješava o važnom pragovnom pitanju, te se izbjegava situacija u kojem bi Vrhovni sud naknadno, o istoj pravnoj stvari odlučivao o većem broju pojedinačnih predmeta i to nakon žalbenog postupka, pred različitim žalbenim sudovima što često dovodi do različitih odluka - zaključio je sudac Pajalić.